

ANTONÍN KALINA

17. 2. 1902 – 26. 11. 1990
Spravedlivý mezi národy

Kraj Vysocina

Třebíčský rodák Antonín Kalina vyrůstal ve čtvrti Kočičina, vyučil se ševcem a pracoval v borovinské obuvnické továrně Budischowsky a synové, kterou v roce 1931 převzal podnikatel Tomáš Baťa. Od mládí byl politicky činný - jako člen KSČ byl v letech 1931 a 1938 v Třebíči zvolen do městské rady.

Po nástupu fašismu v roce 1939 byl nacisty jako jejich politický odpůrce zatčen a transportován nejprve do koncentračního tábora Dachau a o pár měsíců později do Buchenwaldu. Tam se i díky své znalosti němčiny postupně uplatnil v táborové správě.

V roce 1944 dostal Antonín Kalina na starost blok č. 66 v buchenwaldském Malém táboře, kam zpočátku přicházeli nově příchozí vězni a později i účastníci evakuačních transportů z východu. Kalina se svými spolupracovníky postupně na svém bloku shromažďoval zubožené chlapce z těchto transportů, obstarával jim oblečení, příkrývky, boty i jídlo. Díky této péči, falšování dokumentů a předstírané epidemii tyfu zachránila Kalinova skupina stovky chlapců před smrtí v táboře, dalšími transporty i před pochody smrti. Sám Kalina často riskoval a nasazoval vlastní život, aby udržel chlapce naživu až do příchodu amerických jednotek. I po osvobození Buchenwaldu 11. dubna 1945 zůstal Antonín Kalina v táboře a dohlížel ozdravení a repatriace bývalých vězňů.

Po návratu do Třebíče v létě 1945 se znovu setkal se svojí rodinou. Stal se národním správcem obuvnických Závodů Gustava Klimenta. Později pracoval v Praze na Ministerstvu lehkého průmyslu. Byl i nadále v kontaktu s některými svými zachráněnými chlapci, ale své válečné činy skromně nikdy nezdůrazňoval a ani se svými blízkými o nich nehovořil. Zemřel v roce 1990 a jeho popel je uložen na Olšanských hřbitovech v Praze.

V roce 2012 ocenil Památník Yad Vashem Antonína Kalinu titulem Spravedlivý mezi národy, udělovaným lidem nežidovského původu, kteří přispěli k záchraně Židů před holocaustem. O rok později vyšla kniha novináře a spisovatele Stanislav Motla „Děti Antonína Kaliny“. V roce 2014 byl Kalina jmenován čestným občanem města Třebíče a byla mu prezidentem České republiky udělena Medaile Za zásluhy I. stupně. V září 2015 byla na budově bývalé židovské školy v třebíčské židovské čtvrti odhalena pamětní deska připomínající osobnost Antonína Kaliny a jeho nezištné hrdinství - záchranu více jak 900 židovských chlapců.

Památník Yad Vashem

Památník Yad Vashem byl založen v Izraeli ve městě Jeruzalémě na Hoře vzpomínek (Har Hazikaron) v roce 1953 z rozhodnutí Knesetu, izraelského parlamentu. Jméno památníku pochází z biblického verše: „Že dám jim v domě svém a mezi zdmi svými místo a jméno (yad va-shem) lepší nežli synů a dcer. Jméno věčné dám jim, kteréž nebude vyhlazeno.“ (Izaiáš 56:5).

Posláním Památníku je dokumentovat historii židovského národa během holocaustu, ochraňovat památku na miliony židovských obětí z tohoto období a předávat odkaz holocaustu budoucím generacím.

V roce 1963 byla při památníku založena Komise pro rozpoznávání spravedlivých, vedená Nejvyšším izraelským soudem. Ta uděluje titul Spravedlivý mezi národy lidem nežidovského původu, kteří za 2. světové války, často za cenu ohrožení života svého i svých blízkých přispěli k záchraně Židů před holocaustem. Ocenění jednotlivci získávají medaili se svým jménem a pamětní list Yad Vashem a jejich jméno je též vytesáno do Zdi cti v Zahradě Spravedlivých. K 1. lednu 2016 bylo titulem Spravedlivý mezi národy oceněno i 115 Čechů.

